

KORKEAKOULUJEN KOPIOINTILUPA

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Kopioisto

Kopiointilupa helpottaa teosten käyttöä

Kopioston kopiointilupa on hyödyllinen apu opetuksessa. Se mahdollistaa painettujen julkaisujen osittaisen kopioimisen ja digitoimisen sekä verkkoaineiston kopioimisen ja tulostamisen kurssimateriaaliksi sekä osaksi luennoijan, opettajan tai muun kouluttajan itse tekemää materiaalia. Kopiointiluvalla saa kätevästi ajankohtaisen aineiston mukaan kurssi-materiaaliin. Kopioston kopiointiluvalla saa käyttää teoksia myös käännös- ja muunnelmaharjoituksissa opetustilanteessa.

Kopiointilupa mahdollistaa myös sujuvan painettujen julkaisujen ja verkkoaineistojen kopioimisen ja käytön korkeakoulun tutkimustoiminnassa.

Lisätietoja luvista ja niiden mahdollisuuksista:
www.kopiraitilla.fi ja www.kopiosto.fi.

Kopioston luvat mahdollistavat digitaalisen kurssimateriaalin kokoamisen.

KOPIOSTON LUVALLA SAAT

- täydentää ja elävöittää opetusta
- koota kurssille lisämateriaalia eri julkaisuista ja verkkoaineistoista
- kopioida kuvia ja tekstiä osaksi omaa opetusmateriaalia
- toteuttaa monimuotoista verkko-opetusta
- tallentaa ja jakaa materiaalia kurssialustalla
- käyttää erilaisia materiaaleja käännös- ja muunnelmaharjoituksissa
- kopioida ja tallentaa teksti- ja kuva-aineistoja tutkimuskäyttöön, kuten tiedonlouhintaan

Kopiointiluvalla kurssimateriaalia opetukseen

Kopiointiluvalla luennoijat, opettajat ja muut kouluttajat saavat kopioida tai skannata osia kotimaisista ja ulkomaisista kirjoista, lehdistä tai muista julkaisuista kurssimateriaaliksi tai osaksi omaa opetusmateriaaliaan, kuten esityskalvoja. Sama kopiointioikeus koskee myös opiskelijoita ja heidän tekemiään harjoitus- ja opintotöitä. Kopioston kopiointiluvalla saa kopioida ja skannata myös nuotteja ja laulujen sanoituksia.

Kuvia ja tekstiaineistoja saa myös kopioida ja tulostaa kotimaisilta ja ulkomaisilta verkkosivuilta. Kopioitavan aineiston tulee olla verkkosivuilla luvallisesti ja vapaasti saatavilla. Jos aineisto on maksullista tai aineistoa koskee jokin lisenssi- tai muu käyttöoikeus, kuten Creative Commons -lisenssi, saa aineistoa käyttää sen omien lisenssi- ja käyttöehtojen mukaisesti. Kopiointiluvalla saa kuitenkin kopioida otteita sähkökirjoista sekä artikkeleita tiettyjen yhdysvaltalaisen kustantajien julkaisemista digitaalisista julkaisuista. Luettelo näistä julkaisuista löytyy Kopioston verkkosivuilta www.kopiosto.fi/lupaaniitetytaineistot.

Kopiointiluvalla voi myös koostaa kurssimateriaalipaketin useammasta tieteellisestä artikkelista ja otteesta eri julkaisuista. Kopioidun aineiston saa jakaa opiskelijoille suljetulla kurssialustalla sekä sähköpostilla tai monisteina.

KOPIOSTON KOPIOINTILUVALLA EI SAA KOPIOIDA TAI DIGITOIDA

- musiikkia, liikkuvaa kuvaa ja tietokonepelejä
- työ-, harjoitus- ja vastauskirjoja
- kansainvälisiä standardeja
- aineistoa, joka on maksullista tai jota koskevat omat lisenssi- tai käyttöehdot
- yksityisten henkilöiden sosiaalisessa mediassa, kuten keskustelupalstoilla, blogeissa ja kuvanjakopalveluissa, jakamia teoksia
- aineistoa, jonka kopioinnin ja käytön oikeudenhaltija on kieltänyt. Lista tällaisesta aineistosta löytyy Kopioston verkkosivuilta www.kopiosto.fi/kieltolista

Teosten käyttö tutkimuksessa

Tieteellistä tai taiteellista, ei-kaupallista tutkimusta varten saa kopioida teoksia ja julkaisuja tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa, kun teoksen kopiointi on tutkimuksen edistämisen kannalta välttämätöntä. Yksinomaan ulkopuolinen rahoitus, kuten EU- tai Tekes-rahoitus, ei tee tutkimuksesta kaupallista. Kopioston kopiointiluvalla voi kopioida laajoja tekstimassoja ja kokonaisia julkaisuja tutkimusta varten, esimerkiksi tiedonlouhinnassa käytettäväksi. Tutkimusta varten tehdyt kopiot saa tallentaa tutkimuksen ajaksi suljettuun verkkoon sen tutkimusryhmän saataville, jota varten kopiot on valmistettu, sekä lähettää ne tutkimusryhmälle sähköpostilla.

Kun tutkimus on valmis, tutkimusta varten valmistetut kopiot saa säilyttää lain tai muun säädöksen edellyttämän ajan. Tutkimuksen valmistumisen jälkeen on mahdollista säilyttää tiettyä tutkimusta varten valmistetut kopiot pidempäänkin tutkimuksen verifiointia tai myöhempää tutkimusta varten suljetussa sertifioidussa arkistossa Kopioston kanssa erikseen sovitulla tavalla. Tällainen sopimus on tehty Tietoarkiston kanssa (www.tietoarkisto.fi).

Tutkimusta varten saa kopioida tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa.

Esimerkkejä, miten aineistoja voi hyödyntää opetuksessa

Verkkokurssin kokoaminen

Verkkokurssia varten voi kopiointiluvalla kopioida ja skannata monenlaista materiaalia kirjoista, lehdistä ja verkosta, esimerkiksi kuvia, tieteellisiä artikkeleita, otteita kirjoista ja tutkimusraporteista. Kopioidut materiaalit saa tallentaa suljetulle kurssialustalle kurssin ja siihen liittyvien tenttien ajaksi kurssille osallistuvien opiskelijoiden saataville. Kurssin päättymisen jälkeen kurssialustan saa säilyttää ja ottaa uudelleen käyttöön seuraavana lukuvuonna, jos korkeakoululla on voimassa oleva kopiointilupa.

Kurssialustalle voi myös linkittää erilaisia aineistoja verkosta, esimerkiksi videoita. On sallittua tehdä suoria linkkejä sellaiseen aineistoon, joka on laillisesti verkossa.

Opetustilanteesta voidaan myös tehdä tallenne, jolle voidaan tallentaa opetustilanteessa näytetyt tai esitetyt kopiointiluvan piirissä olevat teokset ja jakaa tallenne suljetussa verkossa kurssille osallistuville suorana lähetyksenä tai tallenteena. Opetustilanteen tallentamiseen tulee olla myös luennoijan, opettajan tai muun kouluttajan suostumus.

Jos verkkokurssin tai sillä jaettavan materiaalin haluaa julkaista avoimessa verkossa, tulee siinä käytettyihin muiden tekemien aineistojen julkaisemiseen olla luvat kunnossa.

Opetusmateriaalin tekeminen

Kopiointiluvalla voi kopioida tai skannata esimerkiksi kuvia, kaavioita, taulukoita ja sarjakuvia ja liittää ne osaksi omaa opetusmateriaaliaan, kuten esityskalvoja. Kuvia ja tekstiotteita voi kopioida mistä tahansa koti- tai ulkomaisesta julkaisusta sekä sellaiselta verkkosivulta, jolla olevan aineiston käyttö ei edellytä lisenssin tai muun käyttöluvan hankkimista tai kirjautumista. Opetusmateriaalia saa käyttää opetustilanteessa ja jakaa suljetulla alustalla opiskelijoille.

Luennoijan, opettajan tai muun kouluttajan itse tekemän materiaalin, johon on liitetty kopiointiluvalla kuvia tai muuta aineistoa, saa tallentaa korkeakoulun suljettuun verkkoon oman korkeakoulun henkilökunnan saataville ja materiaali voidaan ottaa uudelleen käyttöön, jos korkeakoululla on voimassa oleva kopiointilupa. Tallentamiseen ja uudelleen käyttöön on oltava myös materiaalin laatineen henkilön suostumus.

Esimerkkejä, miten aineistoja voi hyödyntää opetuksessa

Nuottien kopiointi

Kopiointiluvalla saa kopioida ja skannata myös nuotteja ja nuottijulkaisuja opetus- ja tutkimuskäyttöä varten. Nuotteja ja laulujen sanoituksia saa kopioida enintään 10 sivua per julkaisu. Kopiointiluvalla ei saa kopioida kuoro-, yhtye- ja orkesterinuotteja muuhun kuin musiikin teoria-aineiden opetusta ja tutkimusta varten.

Skannattuja ja kopioituja nuotteja saa tallentaa kurssille osallistuvien opiskelijoiden saataville suljetulle kurssialustalle. Eri nuottijulkaisusta voi myös koota kopioimalla tai skannaamalla nuottiaineistoja, esimerkiksi tasosuorituksia varten.

Pääsääntöisesti julkisissa esityksissä tulee olla alkuperäiset nuotit. Kopioituja nuotteja saa kopiointiluvalla käyttää sellaisessa korkeakoulun järjestämässä maksuttomassa tilaisuudessa, jossa on yleisönä pääasiassa korkeakoulun henkilökuntaa, opiskelijoita ja heidän läheisiään.

Käännösten ja muunnelmien harjoittelu

Kopiointiluvalla kielikurssin opettaja voi kopioida opetustilanteessa käytettäväksi kurssille osallistuville opiskelijoille esimerkiksi ulkomaisia tai kotimaisia lehtiartikkeleita tai otteita novelleista käännösharjoitusta varten.

Kuvia, taulukoita ja kaavioita harjoitus- ja opinnäytetöihin

Julkistetuista teoksista saa ottaa lainauksia eli sitaatteja hyvän tavan mukaisesti tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa. Siteerauksen tulee liittyä siteeraajan omassa tekstissä tai esityksessä käsiteltävään asiaan. Sallitun sitaatin käyttöön ei tarvita tekijän lupaa. Opiskelija voi siten ottaa opinnäytetyöhön kirjasta tai verkosta kaavioita tai taulukoita, jotka havainnollistavat ja selittävät hänen omassa tekstissään käsittelemäänsä asiaa. Opinnäytetyön kuvittaminen sitaatioikeuteen vedoten ei ole sallittua. Opiskelija voi kuitenkin aina liittää kopiointiluvalla kuvia, taulukoita ja tekstiaineistoa opinto- ja harjoitustöihinsä, vaikka siteerauksen edellytykset eivät täyttyisi, jos opinnäytetyötä ei julkaista tai jaeta avoimessa netissä.

Kopioiston kopiointiluvalla saa

per opiskelija / kurssi

	TEKSTIT JA KUVAT	NUOTIT JA LAULUJEN SANAT
VALOKOPIOIDA	• 20 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta• 10 % SFS-standardista, enintään 20 sivua	• 10 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta
SKANNATA	• 20 sivua per julkaisu, enintään 20 % julkaisusta• kokonaisen artikkelin tieteellisestä aikakauslehdestä• 10 % SFS-standardista, enintään 20 sivua	• 10 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta
TULOSTAA, TALLENTAA JA KOPIOIDA VAPAASTI JA LUVALLISESTI VERKOSSA OLEVAA AINEISTOA	• 20 kuvaa tai A4-kokoa vastaavaa sivua per verkkosivusto• kokonainen artikkeli tieteellisestä aikakauslehdestä• 20 sivua sähkökirjasta, kuitenkin enintään 20 % julkaisusta	• 10 A4-kokoa vastaavaa sivua per verkkosivusto

KOPIOSTO

Kopiosto on tekijöiden, kustantajien ja esittävien taiteilijoiden yhteinen tekijänoikeusjärjestö. Kopiosto mahdollistaa tekijänoikeuden suojaaman materiaalin käytön myöntämällä lupia kopiointiin ja digitaaliseen käyttöön sekä audiovisuaalisten teosten käyttöön. Korvaukset Kopiosto tilittää edelleen teosten tekijöille ja kustantajille.

TEKIJÄNOIKEUSKOULUTUKSET

Kopiosto kiertää korkeakouluissa kouluttamassa tekijänoikeuksista ja korkeakoulujen luvista. Voit sopia maksuttoman koulutuksen omaan korkeakouluusi: neuvonta@kopiosto.fi

KOPIRAITTILA

Lisätietoa tekijänoikeuksista sekä pelillinen verkkomateriaali ja muuta opetusmateriaalia tekijänoikeuksien oppimiseen ja opettamiseen maksutta verkossa www.kopiraittila.fi

Oma pelillinen materiaali korkeakouluille:
www.kopiraittila.fi/korkeakoulu

@KOPIOSTO

Kopiosto